B&W-voorstel

Algemene gegevens

Titel	:	Uitvoeren motie Vrijstelling giften Participatiewet
Portefeuillehouder	:	G. Hofstede
Begrotingsprogramma	:	Welzijn
Draagt bij aan Global Goal(s)	:	Geen armoede Geen honger Goede gezondheid en Welzijn Ongelijkheid verminderen
Rol van de gemeenteraad	:	ter kennisneming
Zaaknummer	:	
Bijlage(n)	:	2

Voorstel

1. De beleidsregels Vrijlating giften Participatiewet vaststellen

Aanleiding

De gemeenteraad heeft op 6 juli 2021 een motie aangenomen (zie bijlage 1) over het vrijstellen van giften voor mensen in de bijstand. Die motie roept het College op:

- zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk vanaf 1 oktober 2021, een vrijstelling in te voeren voor giften tot een bedrag van €1.200 per jaar voor inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen;
- deze vrijstelling bekend te maken via de gemeentelijke website, Regiobode en social media.

De betreffende motie past in een landelijke trend om te bezien hoe op een gedegen manier meer (financiële) ruimte gegeven kan worden aan mensen in de bijstand. 84 Gemeenten in Nederland hebben een vergelijkbare motie aangenomen, vooruitlopend op de uitvoering van een eerdere aangenomen motie in de Tweede Kamer. Het is aan het nieuwe kabinet om deze motie uit te voeren. Door in Rheden aan deze motie uitvoering te geven, sluiten we volledig aan bij de landelijke trend en lopen we vooruit op de uitvoeringsplannen van de Rijksoverheid.

Wat betreft de compensatie kinderopvangtoeslag, die aan gedupeerden van de toeslagenaffaire is of wordt uitgekeerd, heeft het Rijk vastgesteld dat deze wordt vrijgelaten voor de algemene bijstand. Hiermee is vrijlating in het geval van een aanvraag bijzondere bijstand nog niet geregeld.

Welk resultaat willen we met dit voorstel behalen?

- Met het vaststellen van de beleidsregels geeft het college uitvoering aan de aangenomen motie “Vrijstelling van giften tot 1200 euro per jaar voor mensen in de bijstand” en stemt het college in met het vrijlaten van de compensatie kinderopvangtoeslag voor de vermogenstoets van bijzondere bijstand. Zie bijlage 2 voor de beleidsregels “Vrijlating giften Participatiewet”.

- Bijstandsgerechtigden worden op de hoogte gesteld van de beleidsregels en wat het voor hen betekent.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

- Met dit voorstel geven we uitvoering aan de motie.

- Door uitvoering te geven aan deze motie, lopen we vooruit op de uitvoeringsplannen van de rijksoverheid. Dit past in een landelijke trend om als gemeente een handreiking te doen naar bijstandsgerechtigden.

- Tevens past het in de lokale plannen om het gehele inkomensbeleid van de Participatiewet te herzien. Deze herziening staat vanaf de zomer van 2022 op de planning. Dit voorstel loopt hier op het punt van de vrijlating van giften op vooruit.

- Aangezien de motie oproept de vrijlating per 1 oktober 2021 uit te voeren, gaat de vrijlating met terugwerkende kracht in per 1 oktober 2021.

- Uit een eerste onderzoek blijkt dat tussen 1 oktober en nu vier giften zijn geregistreerd die op de uitkering zijn gekort. Deze vier gevallen gaan we nader onderzoeken. De mensen die het betreft zullen benaderd worden, indien zij inderdaad onder de vrijlating giften vallen.

- Tevens worden alle bijstandsgerechtigden via de communicatiekanalen op de hoogte gesteld van het feit dat zij contact op kunnen nemen met de gemeente wanneer zij in aanmerking denken te komen voor een vrijlating van giften over deze periode.

- Door een vrijlating van de compensatie kinderopvangtoeslag op te nemen in de beleidsregels, ondervinden gedupeerden van de toeslagenaffaire geen onnodige negatieve effecten van de compensatie. Zie bijlage 2, artikel 5.

- Door de compensatie kinderopvangtoeslag vrij te laten is de omgang met deze compensatie voor de bijzondere bijstand gelijk aan die van de algemene bijstand. Dit vereenvoudigt de uitvoering én is naar inwoners toe transparanter, duidelijker en gemakkelijker uit te leggen.

Wat zijn de risico's van dit voorstel?

- Er is logischerwijs kans dat mensen misbruiken maken van de vrijlating. Om dit risico zo klein mogelijk te houden, zetten we vol in op voorlichting, monitoren we de ervaringen en handhaven we wanneer nodig.

- Tegen een besluit van het College tot vrijlating van een gift tot €1.200 per jaar staat bezwaar en beroep open. We verwachten niet dat er naar aanleiding van deze beleidswijziging veel bezwaar zal worden gemaakt, aangezien het een wijziging ten gunste van de inwoner betreft.

Waar moeten we rekening mee houden?

Financiële consequenties

- Uit een eerste onderzoek blijkt dat tussen 1 oktober en nu vier giften zijn geregistreerd die op de uitkering zijn gekort. In totaal gaat het bij deze vier giften over een kleine € 2.000,-. Hierbij moet worden aangemerkt:
    - dat nog moeten worden onderzocht of deze bedragen inderdaad moeten worden vrijgelaten onder de voorgestelde regels.
    - dat deze gegevens onvolledig kunnen blijken. Giften komen soms pas later naar boven (naar aanleiding van een later uitgevoerd onderzoek) en worden daardoor ook later pas verrekend met de uitkering.

- Onze inschatting is voorlopig dat deze vrijlating ons op jaarbasis € 10.000,- gaat kosten op het BUIG-budget. Dit wordt indien nodig bij de Zomerrapportage 2022 bijgesteld als er een volledig beeld is van aantal en bedragen.

Personele consequenties

- Nvt

Communicatie en participatie

- De beleidsregels worden bekendgemaakt in het elektronische gemeenteblad en zijn voor eenieder integraal te raadplegen op https://lokaleregelgeving.overheid.nl/.
- De afdeling communicatie is betrokken bij het maken van dit voorstel en denkt mee over de diverse communicatie-uitingen.

- Bijstandsgerechtigden worden op de hoogte gesteld van de wijziging vrijlating giften via een persbericht, de gemeentelijke website, social media en een nieuwsbulletin dat we versturen naar iedereen die een uitkering ontvangt. Verder ontvangen nieuwe bijstandsgerechtigden een informatiemap, hierin zal er aandacht voor dit onderwerp zijn.
- De consulenten worden op de hoogte gesteld van de nieuwe situatie.

Evaluatie

- In de reguliere overleggen tussen beleid en uitvoering wordt aandacht besteed aan deze beleidswijziging en aan signalen uit de uitvoeringspraktijk, als gevolg hiervan.
- Deze signalen worden meegenomen in de herziening van het gehele inkomensbeleid van de Participatiewet die vanaf de zomer 2022 gepland staat.